

فصلنامه خانواده‌درمانی کاربردی

بررسی نقش هوش هیجانی زنان تازه ازدواج کرده و پیش‌بینی پایداری ازدواج

کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، واحد رودهن، دانشگاه آزاد اسلامی، رودهن، ایران | **اعظم لطیف پور گل اندام*** | پذیرش: ۱۴۰۰/۰۶/۳۰ | ایمیل نویسنده مسئول: azamlatifpuor@gmail.com | دریافت: ۱۴۰۰/۰۲/۲۰

چکیده

هدف: هدف از پژوهش حاضر بررسی نقش هوش هیجانی زنان تازه ازدواج کرده و پیش‌بینی پایداری ازدواج بود. **روش پژوهش:** پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و از نظر شیوه پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی است. جامعه آماری پژوهش حاضر کلیه زنان منطقه ۷ تهران بود که حداکثر یک سال از ازدواج آن‌ها گذشته است. با توجه به تعداد کل جامعه و جدول مورگان حجم نمونه ۱۵۰ نفر برآورد شد و این تعداد به شیوه تصادفی ساده انتخاب شدند. ابزار پژوهش شامل پرسشنامه کوتاه هوش هیجانی شاتو و همکاران (۱۹۹۸) و پرسشنامه بی‌ثباتی ازدواج ادواردز و همکاران (۱۹۸۷) استفاده شد. داده‌های جمع‌آوری شده از ابزار پژوهش از طریق نرم افزار SPSS-22 و به کارگیری ضریب پیرسون و تحلیل رگرسیون چندمتغیره تجزیه و تحلیل شد. **یافته‌ها:** یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد میان مؤلفه‌های هوش هیجانی و میزان بی‌ثباتی ازدواج همبستگی منفی وجود دارد و تحلیل رگرسیون $(R^2 = 0/59)$ بیان‌گر آن است که مؤلفه‌های هوش هیجانی توانایی پیش‌بینی میزان بی‌ثباتی ازدواج را دارا هستند $(P < 0/05)$. **نتیجه‌گیری:** از یافته‌های موجود می‌توان نتیجه گرفت که هوش هیجانی و مؤلفه‌های تنظیم هیجان، ارز یابی و بیان هیجان و بهره‌برداری از هیجانی می‌توانند میزان پایداری ازدواج را در زنان تازه ازدواج کرده پیش‌بینی کنند.

کلیدواژه‌ها: هوش هیجانی، زنان تازه ازدواج کرده، پایداری ازدواج

فصلنامه علمی پژوهشی خانواده‌درمانی کاربردی

شاپا (الکترونیکی) ۲۴۳۰-۲۷۱۷

<http://Aftj.ir>

دوره ۲ | شماره ۲ | پیاپی ۶ | ۴۹۶-۵۰۷

تابستان ۱۴۰۰

نوع مقاله: پژوهشی

به این مقاله به شکل زیر استناد کنید:

درون متن:

(لطیف پور گل اندام، ۱۴۰۰)

در فهرست منابع:

لطیف پور گل اندام، اعظم. (۱۴۰۰). بررسی نقش هوش هیجانی زنان تازه ازدواج کرده و پیش‌بینی پایداری ازدواج. فصلنامه خانواده‌درمانی کاربردی، ۲(۲ پیاپی ۶): ۴۹۶-۵۰۷.

مقدمه

ازدواج به عنوان آغازی بر تشکیل خانواده همواره مورد توجه صاحب‌نظران علوم انسانی و متخصصان مباحث مربوط به خانواده بود و از این رو، یک رابطه انسانی پیچیده و بسیار ظریف است (سال‌های ابتدایی ازدواج از مقاطع مهم در چرخه زندگی خانواده و همسران تازه ازدواج کرده است. اهمیت این دوران در این است که کنش‌های متقابل زوجین در این سال‌ها، قواعد نانوشته مشترک کنش در سال‌های آتی را بنا می‌نهد. رویارویی با مسائل، تعارض و اختلاف از همان ابتدای زندگی مشترک آغاز می‌شود و همسران در اولین سال‌های زندگی مشترک درگیر راهبردهایی هستند که این مسائل را حل و فصل کرده یا آن‌ها را کم‌تر و تعدیل کنند. در طول سال‌های اول ازدواج ممکن است تعارض و اختلاف افزایش یابد؛ این یک مرحله استرس‌زا در دوران زندگی زناشویی است (ناجی اصفهانی، جهانگیری و لهسایی زاده، ۱۳۹۷).

پایداری ازدواج^۱ موضوع مهمی است که در هر ازدواج باید به آن توجه داشت؛ چرا که شناسایی عوامل آن باعث کاهش طلاق و افزایش رضایت، پایداری و دوام در ازدواج خواهد بود (نیمتزر، ۲۰۱۱). پایداری ازدواج یک سازه در روابط زناشویی است که به عنوان باقی ماندن قانونی در رابطه ازدواج در یک خانواده (عدم رخ دادن انحلال یا طلاق) در طول زمان تعریف می‌شود (گریگوری، ۲۰۱۹). از یک سو پایداری ازدواج ویژگی‌های مثبت بسیاری نظیر سلامت روانی، سلامت جسمانی و رشد را برای اعضای خانواده فراهم می‌آورد و از سوی دیگر، تعارضات زناشویی تهدیدهای جدی برای زندگی زناشویی و خانواده است که پایداری و کیفیت ازدواج را به چالش می‌کشد و باعث بروز پیامدهای منفی روانی، جسمانی، اقتصادی و اجتماعی می‌شود (لونر، کارنی و بردبری، ۲۰۱۴). پایداری ازدواج با توجه به تفاوت‌های نسلی می‌تواند متفاوت باشد. مثلاً برای جوانان پایداری ازدواج تحت تأثیر فعالیت‌های مشترک از قبیل گفتگو با همدیگر، گذران وقت با یکدیگر و دیدار اجتماعی است در حالی که پایداری ازدواج در نسل‌های قدیمی‌تر کم‌تر تحت تأثیر فعالیت‌های اشتراکی همسران با یکدیگر است (ثناگویی زاده، ۱۴۰۰)؛ از این رو عوامل مؤثر بر پایداری ازدواج زنان تازه ازدواج کرده موضوعی است که نیاز به بررسی و تحقیقات تازه دارد.

از مهم‌ترین عناصری که بر ازدواج زوجین و نوع تعاملات آن‌ها با یکدیگر تأثیرگذار است، هیجانات و رفتارهای هیجانی است (سادوک، سادوک و رویز، ۲۰۱۵). هوش هیجانی^۲ عبارت است از توانایی ادراک عواطف، جهت دستیابی به عواطفی سازنده که به کمک آن‌ها بتوان به ارزیابی افکار، فهم عواطف و دانش عاطفی خود پرداخت و با استفاده از آن بتوان موجبات پرورش احساسات و رشد هوشی خود را فراهم ساخت (سلمانیان و محمدی، ۱۳۸۸). بار-آن^۳ (۱۹۸۰) هوش هیجانی را عامل مهمی در شکوفایی توانایی‌های افراد برای کسب موفقیت در زندگی تلقی کرده و آن را با سلامت عاطفی و در مجموع، سلامت روانی مرتبط می‌داند و معتقد است که هوش شناختی تنها شاخص عمده برای پیش‌بینی موفقیت افراد نیست (جلالی، ۱۳۸۱). مفهوم هوش هیجانی یک حیطة چندعاملی از مجموعه مهارت‌ها و صلاحیت‌های اجتماعی است که بر توانایی‌های فرد برای تشخیص درک و مدیریت هیجان، حل یک مسئله و سازگاری تأثیر گذاشته و به طرز مؤثری فرد را با نیازها،

-
1. Marital Stability
  2. Emotional Intelligence
  3. Bar-on

فشارها و چالش‌های زندگی سازگار می‌کند. به عقیده گلمن (۱۹۹۵) هرگونه نقص در هوش هیجانی می‌تواند صدماتی را به بار آورد و در زندگی زناشویی و تربیت فرزندان یا حتی وضعیت جسمانی فرد مشکلاتی را ایجاد کند (نیکنام و تاج، ۱۳۹۸). درباره اکتساب هوش هیجانی می‌توان گفت که یادگیری مهارت‌های هیجانی از خانه و با تعامل والد-کودک آغاز می‌شود. سالووی، بدل، تیلور و مایر (۱۹۹۹) معتقدند افراد دارای هوش هیجانی بالا در برقراری ارتباط با دنیای پیرامون خود و مقابله با موقعیت‌های استرس‌زا موفق‌تر عمل می‌کنند (کیمیایی، صالحی فدردی و غفوری نسب، ۱۳۹۴). با توجه به اهمیت هوش هیجانی در روابط میان‌فردی، به نظر می‌رسد می‌تواند پایداری ازدواج زنان تازه ازدواج کرده را پیش‌بینی کند؛ از این رو هدف از پژوهش حاضر آن بررسی نقش هوش هیجانی زنان تازه ازدواج کرده و پیش‌بینی پایداری ازدواج است.

روش پژوهش

پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و از نظر شیوه پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی است. جامعه آماری پژوهش حاضر کلیه زنان منطقه ۷ تهران بود که حداکثر یک سال از ازدواج آن‌ها گذشته است. با توجه به تعداد کل جامعه و جدول مورگان حجم نمونه ۱۵۰ نفر برآورد شد و این تعداد به شیوه تصادفی ساده انتخاب شدند.

ابزار پژوهش

۱. پرسشنامه بی‌ثباتی ازدواج (MML)^۱: پرسشنامه بی‌ثباتی ازدواج در سال ۱۹۸۷ توسط ادواردز و همکارانش تهیه تنظیم شد. این پرسشنامه مشتمل بر ۱۴ ماده است که برای اندازه‌گیری عدم ثبات ازدواج زناشویی تدوین شده است و بر اساس طیف لیکرت چهار درجه‌ای نمره‌گذاری می‌شود (۱=هرگز، ۲=گاهی، ۳=اغلب، ۴=خیلی اوقات). نمرات این پرسشنامه از ۱۴ تا ۵۲ را دربرگرفته که نمره ۱۴ تا ۲۸ نشان‌گر پایین بودن میزان بی‌ثباتی ازدواج، ۲۹ تا ۴۲ نشان‌گر میزان متوسط بی‌ثباتی ازدواج و ۴۳ تا ۵۲ نشان‌گر بالا بودن میزان بی‌ثباتی ازدواج در فرد است. روایی این پرسشنامه در پژوهش‌های متعددی مورد سنجش و تأیید قرار گرفته و پایایی آن با روش آلفای کرونباخ ۰/۹۳ گزارش شده است. در ایران نیز یاری پور (۱۳۷۹) از روش همبستگی بین دو نیمه برای ارزیابی پایایی آزمون استفاده کرد که ضریب اعتبار ۰/۷۰ گزارش شد. در پژوهش حاضر نیز میزان آلفای کرونباخ ۰/۷۳ به دست آمد که نشان‌دهنده اعتبار خوب پرسشنامه است.

۲. پرسشنامه کوتاه هوش هیجانی: این پرسشنامه در سال ۱۹۹۸ و بر اساس الگوی اولیه هوش هیجانی مایر و سالووی (۱۹۹۸) توسط شاته و همکارانش تهیه و تنظیم شد. این مقیاس دارای ۳۳ گویه و ۳ خرده‌مقیاس است که عبارت است از: خرده‌مقیاس تنظیم هیجان، خرده‌مقیاس ارزیابی و بیان هیجان و خرده‌مقیاس بهره‌برداری از هیجان. سؤالات این پرسشنامه بر مبنای رتبه‌بندی پنج درجه‌ای لیکرت (۱=کاملاً مخالفم تا ۵=کاملاً موافقم) نمره‌گذاری شده است. پایایی این مقیاس در مطالعه‌ای بر روی نوجوانان کانادایی برای تنظیم هیجان ۰/۶۶، ارزیابی و بیان هیجان ۰/۷۶، بهره‌برداری از هیجان ۰/۵۵ و کل

پرسشنامه ۰/۸۴ به دست آمد. در ایران جواهری ضریب آلفای کرونباخ را برای کل مقیاس ۰/۷۸ و برای خرده‌مقیاس‌های تنظیم هیجان، ارزیابی و بیان هیجان و بهره‌برداری از هیجان به ترتیب ۰/۷۹، ۰/۷۵ و ۰/۶۴ به دست آورد. در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۷۶ و برای خرده‌مقیاس‌های تنظیم هیجان، ارزیابی و بیان هیجان و بهره‌برداری از هیجان به ترتیب ۰/۷۳، ۰/۷۹ و ۰/۶۹ به دست آمد که نشان دهنده اعتبار خوب این پرسشنامه است.

شیوه اجرا. پس از جمع‌آوری داده‌ها، تجزیه و تحلیل آماری داده‌های به دست آمده به وسیله نرم‌افزار SPSS-22 صورت گرفته و از ضریب همبستگی پیرسون به منظور بررسی رابطه میان متغیرها و آزمون رگرسیون چندمتغیره جهت پیش‌بینی متغیر وابسته استفاده شد.

یافته‌ها

از لحاظ جمعیت‌شناختی، میانگین سنی شرکت‌کنندگان در پژوهش حاضر ۲۷/۸ سال بود. یافته‌های آمار توصیفی پژوهش در جدول ۱ نشان داده شده است.

جدول ۱. جدول متغیرهای آمار توصیفی

متغیر	میانگین	انحراف معیار	چولگی	کشدگی
بی‌ثباتی ازدواج	۳۵/۶۲	۱۱/۰۲	-۰/۹۷	-۰/۹۰
تنظیم هیجان	۳۵/۱۵	۹/۵۵	-۰/۶۸	-۰/۱۷
ارزیابی و بیان هیجان	۴۳/۳۸	۱۳/۶۵	-۰/۵۸	-۰/۴۳
بهره‌برداری از هیجان	۳۵/۰۶	۱۰/۰۵	-۰/۵۰	-۰/۵۳
نمره کلی هوش هیجانی	۱۱۵/۸۰	۳۰/۴۷	-۰/۶۹	-۰/۵۲

طبق جدول فوق، میانگین نمرات آزمودنی‌ها در متغیر بی‌ثباتی ازدواج ۳۵/۶۲ با انحراف معیار ۱۱/۰۲، تنظیم هیجان ۳۵/۱۵ با انحراف معیار ۱۱/۰۲، ارزیابی و بیان هیجانی ۴۳/۳۸ با انحراف معیار ۱۳/۶۵، بهره‌برداری از هیجان ۳۵/۰۶ با انحراف معیار ۱۰/۰۵ و نمره کلی هوش هیجانی ۱۱۵/۸۰ با انحراف معیار ۳۰/۴۷ به دست آمد.

جدول ۲. همبستگی متغیرهای هوش هیجانی و پایداری ازدواج

متغیر	ضریب پیرسون	سطح معناداری
تنظیم هیجان و بی‌ثباتی ازدواج	-۰/۶۸	۰/۰۰
ارزیابی و بیان هیجانی و بی‌ثباتی ازدواج	-۰/۷۳	۰/۰۰
بهره‌برداری از هیجان و بی‌ثباتی ازدواج	-۰/۶۹	۰/۰۰
هوش هیجانی کلی و بی‌ثباتی ازدواج	-۰/۷۶	۰/۰۰

مطابق جدول شماره (۲) با توجه به سطح معناداری متغیرها ($\text{sig} < 0/05$) در سطح اطمینان ۹۵ درصد مشخص شد که بی‌ثباتی ازدواج و مؤلفه‌های هوش هیجانی و نمره کلی هوش هیجانی رابطه همبستگی معکوس وجود دارد.

جدول ۳. خلاصه مدل رگرسیون

همبستگی بین متغیرها	ضریب تعیین	F	درجه آزادی	آماره دوربین-واتسون
۰/۷۷	۰/۵۹	۷۰/۰۹	(۳، ۱۴۶)	۰/۲۱

مطابق جدول فوق، ضریب تعیین به دست آمده از تحلیل رگرسیون ۰/۵۹ بوده که نتیجه می‌دهد هوش هیجانی می‌تواند به احتمال ۰/۵۹ بی‌ثباتی ازدواج را پیش‌بینی کند و با توجه به همبستگی منفی به دست آمده میان هوش هیجانی و بی‌ثباتی ازدواج، هرچه میزان هوش هیجانی بالاتر باشد ازدواج از ثبات بالاتری برخوردار است. در ادامه جدول فوق سطح معناداری به دست آمده نشان می‌دهد که معادلات رگرسیون معنادار بوده و برای تجزیه و تحلیل داده‌ها مجاز به استفاده از آن هستیم.

جدول ۴. ضرایب رگرسیون

مدل	بتا	B	خطای استاندارد t	سطح معناداری
ثابت	-	۳/۶۹	۲/۳۱	۰/۰۱
تنظیم هیجان	۰/۱۸	۰/۲۱	۰/۱۰	۰/۰۴
ارزیابی و بیان هیجان	۰/۴۱	۰/۳۳	۰/۰۷	۰/۰۰
بهره‌برداری از هیجانی	۰/۲۴	۰/۲۶	۰/۱۰	۰/۰۰

با توجه به جدول شماره (۵) می‌توان نتیجه گرفت که در سطح خطای معناداری ۵ درصد، تمامی مؤلفه‌های هوش هیجانی به طور معناداری می‌توانند پیش‌بینی‌کننده ثبات ازدواج باشند.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از این پژوهش بررسی نقش پیش‌بینی‌کننده هوش هیجانی بر پایداری ازدواج بود. نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل داده‌ها نشان می‌دهد که هوش هیجانی توانایی پیش‌بینی پایداری ازدواج را در سطح معناداری داشته و علاوه بر این، یافته‌ها حاکی از آن است که مؤلفه‌های تنظیم هیجان، ارزیابی و بیان هیجان و بهره‌برداری از هیجان نیز می‌توانند پیش‌بینی‌کننده پایداری ازدواج در زنان تازه ازدواج کرده باشند. در ایران، پژوهش حاضر با مطالعه فیاض‌بخش صابری، توزنده جانی، ثمری و نجات (۱۳۹۸) در پژوهش خود دریافتند که پایداری ازدواج بر اساس سازگاری زناشویی و خودابرازی جنسی با میانجی‌گری هوش هیجانی قابل پیش‌بینی است و یافته‌های پژوهش سلیمانیان و اکبری (۱۳۸۸)، حسینی سده و

فتحی آشتیانی (۱۳۸۸) و فراتحلیل دادمهر، یحیوی، رضایی و سنایی مهر (۱۳۹۴) که نشان دهنده رابطه همبستگی مثبت میان هوش هیجانی و رضایت زناشویی است، همسو است. در خارج از کشور نیز مطالعه حاضر با یافته‌های گلمن (۲۰۰۱)، شیکس، شینسک و ماریچ (۲۰۱۸)، ورما (۲۰۱۵) و المانهی (۲۰۱۵) نیز هم‌سو است که نقش هوش هیجانی و مبادلات هیجانی را در سازگاری زناشویی، صمیمیت زناشویی و سلامت زندگی مشترک نشان دادند. برای تبیین نتایج حاصل می‌توان گفت که در صورتی که یکی از زوجین یا هر دوی آن‌ها کاستی‌های خاصی در مؤلفه‌های سازنده هوش هیجانی خود داشته باشند، احتمال عمیق‌تر شدن شکاف‌های عاطفی بین آن‌ها افزایش خواهد یافت و در نهایت، این وضعیت موجب آسیب‌پذیری و گسستن پیوند آن‌ها می‌شود. پایین بودن هوش هیجانی در زوجین موجب ازدواج‌های ناشاد می‌شود که اغلب به طلاق ختم می‌شوند (سواری و طلایی‌زاده، ۱۳۹۴).

بر اساس یافته‌ها، ارزیابی و بیان هیجان مؤلفه‌ای است که می‌تواند قوام ازدواج را بیش از سایر مؤلفه‌های هوش هیجانی پیش‌بینی کند. به نظر می‌رسد علت آن ایجاد درک متقابل از طریق ارزیابی صحیح و سالم هیجان‌ات بوده که می‌تواند به حل مسئله بهتر و کاهش تعارضات منجر شود و از این طریق به پایداری ازدواج کمک کند. برای تبیین نقش پیش‌بینی‌کنندگی تنظیم هیجان بر پایداری ازدواج می‌توان گفت هم‌سرانی که توانایی تنظیم هیجان بالایی دارند کم‌تر رفتارهای تکانه‌ای از خود نشان داده و از این طریق تنظیم هیجان در پایداری ازدواج مؤثر باشد. همچنین وقتی هیجان‌ات مثبت و محبت بین همسران ابراز شده و خودتنظیمی هیجانی به شکل صحیح خود اتفاق می‌افتد، به صمیمیت می‌انجامد و هنگامی که صمیمیت در رابطه وجود دارد، رابطه تقویت می‌شود (امیدی فر، پور ابراهیم، خوش کنش و مرادی، ۱۳۹۵). بهره‌برداری از هیجان به معنای استفاده از تکنیک‌ها و راهبردهایی است که انرژی و برانگیختگی هیجانی را به سمت افکار و اعمال سازش‌یافته هدایت می‌کند (حسنی، بسطامی کتوله و خانی، ۱۴۰۰). بهره‌برداری هیجانی را طبق نظریه کفایت هیجانی، تحریک‌پذیری، غضبناکی، تحمل کم ناکامی و تغییر سریع هیجانی به شکل نامناسب با موقعیت تعریف می‌شود (سوبانسکی، باناشوسکی، اشرسون، بوتلیر، چن، فرانک و همکاران، ۲۰۱۰).

بر این اساس، می‌توان گفت علت نقش این مؤلفه در پیش‌بینی پایداری ازدواج می‌تواند این باشد که زوج‌های با بهره‌برداری هیجانی بالا در مدیریت انرژی خود و تأثیرپذیری و محرک‌های هیجانی موفق‌ترند و می‌توانند به طور مناسب با موقعیت‌های استرس‌زا در رابطه زناشویی و مسائل و مشکلات موجود در رابطه مواجه شوند. از این رو، چنین زوج‌هایی کم‌تر به طلاق فکر کرده و بهره‌برداری هیجانی بالا می‌تواند منجر به پایداری بیش‌تر ازدواج گردد. پژوهش حاضر همچون سایر پژوهش‌ها محدودیت‌هایی نیز داشته که از مهم‌ترین آن‌ها می‌توان به جامعه آماری پژوهش اشاره کرد. به علت تعداد بالا و پراکندگی زنان تازه ازدواج کرده برای پژوهش‌گران میسر نبود جامعه آماری بزرگ‌تری انتخاب کنند. از این رو تعمیم یافته‌ها به جامعه نیازمند مطالعات بیش‌تر است.

موازن اخلاقی

در تمام مراحل پژوهش سعی شد اصول اخلاقی مورد توجه قرار گیرد. ضمن دادن آزادی انتخاب به شرکت‌کنندگان و دادن اطمینان جهت رعایت اصول رازداری، سعی بر آن بود تا به حریم شخصی زندگی افراد احترام گذاشته شود.

سپاس‌گزاری

از همه افراد شرکت‌کننده در پژوهش و همه افرادی که در اجرای این پژوهش همکاری داشتند تشکر و قدردانی می‌شود.

تعارض منافع

بنا بر اظهار نویسندگان، این مقاله حامی مالی و تعارض منافع ندارد.

منابع

- امیدی فر، حنانه، پورابراهیم، تقی، خوش کنش، ابوالقاسم، و مرادی، ایوب. (۱۳۹۵). مقایسه و رابطه خودتنظیمی هیجانی با دلزدگی و صمیمیت زناشویی در زوجین هر دو و یکی شاغل ادارات دولتی، فصلنامه مشاوره شغلی و سازمانی، ۸(۲۶)، ۵۰-۶۷.
- ثناگویی زاده، محمد. (۱۴۰۰). شناسایی عوامل مرتبط با پایداری ازدواج در مطالعات ایرانی (۱۳۸۸-۱۳۹۸). فصلنامه سیاست‌گذاری عمومی، ۷(۳)، ۲۶۱-۲۷۷.
- جلالی، احمد. (۱۳۸۱). هوش هیجانی. نشریه تعلیم و تربیت، ۱۸(۱-۲)، ۸۹-۱۰۳.
- حسینی، جعفر، بسطامی کتولی، مالک، و خانی، زهرا. (۱۴۰۰). نقش بهره‌برداری از هیجان، ارزیابی هیجان و راهبردهای شناختی نظم‌جویی هیجان در علائم فزون‌کنشی/نارسایی توجه بزرگسالان. نشریه رویش روان‌شناسی، ۱۰(۵)، ۲۵-۳۴.
- حسینی سده، سیدمجتبی، و فتحی آشتیانی، علی. (۱۳۸۸). بررسی نقش هوش هیجانی و مولفه‌های آن در رضایتمندی زناشویی و مقایسه آن با متغیرهای جمعیت شناختی. فصلنامه روان‌شناسی و دین، ۲(۲)، ۱۰۵.
- دادمهر، علی اصغر، یحیوی، علی احمد، رضایی، کاظم، و سنایی مهر، مجیب. (۱۳۹۴). فراتحلیل جامع رابطه هوش هیجانی و رضایت زناشویی زوجین جوان ایرانی. فصلنامه مطالعات راهبردی ورزش و جوانان، ۱۴(۲۷)، ۹.
- سادوک، بنجامین جیمز، سادوک، ویرجینیا آلکوت، و روییز، پدرو. (۱۴۰۰). خلاصه روان‌پزشکی کاپلان و سادوک. ترجمه دکتر فرزین رضاعی. تهران: ارجمند (تاریخ انتشار به زبان اصلی، ۲۰۱۵).
- سلیمانیان، علی اکبر، و محمدی، اکرم. (۱۳۸۸). بررسی رابطه هوش هیجانی و رضایت زناشویی. فصلنامه علمی پژوهشنامه تربیتی دانشگاه آزاد اسلامی واحد بجنورد، ۵(۱۹)، ۱-۱۳.

سواری، کریم، و طلایی زاده، مهین. (۱۳۹۴). مقایسه خیانت زناشویی و هوش هیجانی مطلقین و افراد متأهل عادی شهر اهواز. *فصلنامه دست‌آوردهای روان‌شناسی بالینی*، ۲۱(۲)، ۶۷-۸۲.

فیاض صابری، محمدحسین، تونزنده جانی، حسن، ثمری، علی اکبر، و نجات، حمید. (۱۳۹۸). پیش‌بینی پایداری ازدواج بر اساس سازگاری زناشویی و خودابرازی جنسی با میانجی‌گری هوش هیجانی. *مجله پژوهش‌های روان‌شناسی بالینی و مشاوره*، ۲۹(۲)، ۵۶-۷۰.

کیمیایی، سیدعلی، صالحی فدردی، جواد، و غفوری نسب، جواد. (۱۳۹۴). اثربخشی آموزش مهارت‌های پیش از ازدواج و مهارت‌های زندگی بر ملاک‌های همسرگزینی و هوش هیجانی دانشجویان دانشگاه فردوسی مشهد. *مجله پژوهش‌های روان‌شناسی بالینی و مشاوره*، ۱۵(۱)، ۴۱.

ناجی اصفهانی، زهرا، جهانگیری، جهانگیرف و لهسایی زاده، عبدالعلی. (۱۳۹۷). کاوش در چگونگی حل مسئله در بین همسران تازه ازدواج کرده شهر اصفهان. *فصلنامه مطالعات راهبردی زنان*، ۲۱(۸۱)، ۸۳-۱۰۹.

نیکنام، ماندانا، و تاج، طه. (۱۳۹۸). پیش‌بینی ناپایداری ازدواج بر اساس متغیرهای هوش هیجانی و هوش معنوی در یک جمعیت غیر بالینی از زنان. *نشریه مطالعات زن و خانواده*، ۷(۱)، ۹-۲۹.

References

- Almunahi, A. A. (2018). Effectiveness of a Counseling Program Based on the Development of Emotional Intelligence in Improving Marital Compatibility among Married Women in Riyadh. *Journal of Educational & Psychological Sciences*, 19(02): 13-45.
- Bar-On, R. (2000). Emotional and social intelligence: Insights from the Emotional.
- Čikeš, A. B., Šincek, D., & Marić, D. (2018). Emotional intelligence and marital quality: Dyadic data on Croatian sample. *Studia psychologica*, 60(2), 108-122.
- Goleman D. (1995). "Emotional Intelligence: Why it can matter more than IQ". USA: Bantam Books.
- Goleman, D. & Cherniss, C. (2001). *The emotional intelligence workplace. How to select for measure and improve emotional intelligence in individuals, groups, and organizations*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Gregory, K.A. (2019). Sustainable African American Marriages: Evaluating the Impact of Closeness to God and Religiosity on Marital Satisfaction and Longevity. A Dissertation Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree Doctor of Education.
- Lavner, J. A., Karney B. R., & Bradbury, T. N. (2014). Relationship problems over the early years of marriage: Stability or change? 28(6):979-85.
- Nimtz, M. A. (2011). Satisfaction and Contributing Factors in Satisfying Long-Term Marriage: A Phenomenological Study. Unpublished doctoral dissertation, Liberty University.
- Schutte, N.S., Malouff, J.M., Bhullar, N. (2009). The Assessing Emotions Scale. In: Parker, J., Saklofske, D., Stough, C. (eds) *Assessing Emotional Intelligence. The Springer Series on Human Exceptionality*. Springer, Boston, MA.
- Sobanski, E., Banaschewski, T., Asherson, P., Buitelaar, J., Chen, W., & Franke, B. et al. (2010). Emotional lability in children and adolescents with attention deficit/hyperactivity disorder (ADHD): clinical correlates and familial prevalence. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 51(8), 915-923.

***

پرسشنامه هوش هیجانی

ردیف	سئوالات	كاملا مخالفم	كاملا موافقم	مخالفم ندارم	نظری ندارم	موافقم	كاملا موافقم
۱	می دانم چه موقع درباره مشکلات شخصی ام با دیگران صحبت کنم.	۱	۲	۳	۴	۵	۵
۲	وقتی با مانعی مواجه می شوم، زمانی را به یاد می آورم که با موانع مشابهی روبرو شدم و بر آنها غلبه یافتم.	۱	۲	۳	۴	۵	۵
۳	انتظار دارم در اغلب کارهایی که برای آنها تلاش می کنم، عملکردم بهتر باشد.	۵	۴	۳	۲	۱	۱
۴	دیگران اسرار خود را به آسانی با من در میان می گذارند.	۱	۲	۳	۴	۵	۵
۵	فکر می کنم فهمیدن پیام غیر کلامی دیگران مشکل است.	۱	۲	۳	۴	۵	۵
۶	برخی از رویدادهای مهم زندگی ام باعث شدند مجددا ارزیابی کنم چه چیزی مهم است و چه چیزی مهم نیست.	۱	۲	۳	۴	۵	۵
۷	وقتی خلق و خویم تغییر می کند، افق های جدیدی (امکان وقوع رویدادهای جدید) به رویم گشوده می شود.	۱	۲	۳	۴	۵	۵
۸	با وجود عواطف و هیجانات (مانند غم، شادی، خشم و . . .) زندگی ام ارزش پیدا می کند.	۱	۲	۳	۴	۵	۵
۹	من نسبت به عواطف و هیجاناتی که احساس می کنم، آگاه هستم.	۱	۲	۳	۴	۵	۵
۱۰	انتظار دارم که اتفاقاتی خوب، رخ بدهد.	۵	۴	۳	۲	۱	۱
۱۱	دوست دارم که دیگران را در احساساتم شریک کنم	۵	۴	۳	۲	۱	۱
۱۲	زمانی که احساس مثبتی را تجربه می کنم، می دانم چگونه آن احساس را حفظ کنم.	۵	۴	۳	۲	۱	۱
۱۳	من شرایطی را فراهم می کنم که دیگران از آن لذت می برند.	۱	۲	۳	۴	۵	۵
۱۴	من به دنبال فعالیت هایی هستم که مرا خوشحال سازند.	۱	۲	۳	۴	۵	۱
۱۵	من از پیام های غیر کلامی (مانند حالت های چهره، حرکات دست و . . .) که به دیگران منتقل می کنم آگاه هستم.	۱	۲	۳	۴	۵	۵
۱۶	خودم را به گونه ای نشان می دهم که بر دیگران تأثیر خوب داشته باشد.	۱	۲	۳	۴	۵	۵
۱۷	وقتی خوشحال هستم (احساس مثبتی دارم) حل مسائل برایم آسان است.	۱	۲	۳	۴	۵	۵
۱۸	با نگاه کردن به چهره دیگران احساسی (هیجانی) را که آنها دارند، درک می کنم.	۱	۲	۳	۴	۵	۵
۱۹	می دانم چرا احساسات و هیجاناتم تغییر می کنند.	۱	۲	۳	۴	۵	۵
۲۰	زمانی که خوشحالم می توانم به ایده های (افکار و اندیشه های) نو و جدید دست پیدا کنم.	۱	۲	۳	۴	۵	۱
۲۱	من بر هیجانات و احساساتم کنترل دارم.	۱	۲	۳	۴	۵	۵
۲۲	من به راحتی هیجانات و احساساتی را که دارم، تشخیص می دهم.	۱	۲	۳	۴	۵	۱

۲۳	با تصور کردن موفقیت در کارها، خودم را تشویق می‌کنم.	۱	۲	۳	۴	۵
۲۴	وقتی دیگران کار خوبی انجام می‌دهند، از آنها تعریف می‌کنم.	۵	۴	۳	۲	۱
۲۵	من از پیام‌های غیر کلامی (پیام‌هایی که از طریق حالت چهره، طرز نگاه، حرکات بدن و...) که دیگران منتقل می‌کنند آگاه هستم.	۵	۴	۳	۲	۱
۲۶	وقتی شخصی حادثه مهم زندگیش را با من در میان می‌گذارد، تقریباً احساس می‌کنم که آن حادثه برای خودم اتفاق افتاده است.	۵	۴	۳	۲	۱
۲۷	زمانی که تغییری در هیجانات و عواطفم احساس می‌کنم، تمایل دارم به ایده‌های نو دست پیدا کنم.	۱	۲	۳	۴	۵
۲۸	وقتی در کاری با مشکلات زیادی مواجه می‌شوم، چون معتقدم که شکست خواهم خورد آن را رها می‌کنم.	۱	۲	۳	۴	۵
۲۹	تنها با نگاه کردن به مردم، آنچه را آنها احساس می‌کنند، تشخیص می‌دهم.	۱	۲	۳	۴	۵
۳۰	زمانی که دیگران ناراحت هستند به آنها کمک می‌کنم تا احساس بهتری داشته باشند.	۱	۲	۳	۴	۵
۳۱	برای اینکه بتوانم با مشکلات مبارزه کنم و تلاشم را ادامه دهم حالات مثبت را به خودم تلقین می‌کنم.	۱	۲	۳	۴	۵
۳۲	با گوش دادن به لحن و تن صدای افراد می‌توانم بگویم که آنها چه احساسی دارند.	۱	۲	۳	۴	۵
۳۳	درک احساسات و هیجانات دیگران برای من مشکل است.	۱	۲	۳	۴	۵

***

پرسشنامه بی‌ثباتی ازدواج

ردیف	گویه	خیلی	اغلب	گاهی	هرگز
۱	گاه زن و شوهر فکر می‌کنند که در صورت جدایی از همسر خود از زندگی لذت خواهند برد. شما چند وقت یکبار چنین احساسی می‌کنید	۴	۳	۲	۱
۲	حتی اشخاصی که با همسر خود خوب کنار می‌آیند، گاه به این فکر می‌افتند که آیا ازدواج آن‌ها موفق است؟ آیا شما در سه سال گذشته این فکر به ذهن تان آمده که ممکن است ازدواج شما دناز بحران شود؟	۴	۳	۲	۱
۳	تا آن جا که شما می‌دانید، آیا همسر شما هرگز فکر کرده است که ازدواج شما دچار بحران است؟	۴	۳	۲	۱
۴	آیا در سه سال گذشته، با اعضای خانواده، دوستان، شخص معتمد، یا مددکار درباره مشکلات ازدواج خود صحبت کرده اید؟	۴	۳	۲	۱
۵	تا آن جا که شما می‌دانید، آیا همسر شما با خویشاوندان، دوستان، یا مشاور درباره مشکلات شما یا خود در ازدواج صحبت کرده است؟	۴	۳	۲	۱
۶	آیا در سه سال گذشته، فکر طلاق یا جدا شدن به سر شما زده است؟	۴	۳	۲	۱
۷	تا آن جا که شما می‌دانید، آیا در سه سال گذشته فکر طلاق یا جدا شدن به سر همسرتان زده است؟	۴	۳	۲	۱
۸	در سه سال گذشته، آیا شما با همسرتان به طور جدی موضوع طلاق را مطرح کرده اید؟	۴	۳	۲	۱
۹	آیا شما با همسرتان درباره تقسیم دارایی صحبت کرده اید؟	۴	۳	۲	۱

۱	۲	۳	۴	آیا شما درباره اقدام به طلاق با وکیل صحبت کرده اید	۱۰
۱	۲	۳	۴	آیا شما یا همسرتان درباره طلاق یا جدایی با وکیل مشورت کرده اید؟	۱۱
۱	۲	۳	۴	مردنم گاه به خاطر مشکلاتی که در ازدواج خود دارند ، خانه را برای مدت زمانی کوتاه و یا به قصد تجربه جدایی تمر می کنند . آیا در سه سال گذشته، چنین اتفاقی برای ازدواج شما افتاده است؟	۱۲
۱	۲	۳	۴	آیا با همسرتان در باره "دادن درخواست طلاق یا جدایی" به دادگاه صحبت کرده اید	۱۳
۱	۲	۳	۴	آیا شما یا همسرتان درخواست طلاق یا جدایی به دادگاه داده اید؟	۱۴

***

Examining the role of emotional intelligence of newly married women and predicting the marital stability

Azam Latifpour Golandam*¹

Abstract

Aim: The purpose of this research was to examine the role of emotional intelligence in newly married women and predict marriage stability. **Methods:** The current research is applied in terms of purpose and descriptive and correlational research methods. The statistical population of the present study was all the women of the 7th district of Tehran who has been married for at most one year. According to the total number of the population and Morgan's table, the sample size was estimated to be 150 people, and this number was selected by a simple random method. The research tools included the short emotional intelligence questionnaire of Chathe et al. (1998) and the marital instability questionnaire of Edwards et al. (1987). The data collected from the research tool was analyzed through SPSS-22 software and using Pearson's coefficient and multivariate regression analysis. **Results:** The findings of the research show that there is a negative correlation between the components of emotional intelligence and the degree of marital instability, and the regression analysis ($R^2 = 0.59$) indicates that the components of emotional intelligence can predict the degree of marital instability ($P < 0.05$). **Conclusion:** According to the findings, it can be concluded that emotional intelligence and the components of emotion regulation, evaluation, expression of emotion, and exploitation of emotion can predict the stability of marriage in newly married women.

Keywords: *emotional intelligence, newly married women, marital stability*

---

1. **Corresponding Author:** M.A in General Psychology, Roudhen Branch, Islamic Azad University, Roudhen, Iran
Email: azamlatifpuor@gmail.com